

Lider novog sveta: raspisuj lokalno, plaši globalno

**Monitoring lokalnih izbora 2. juna 2024 –
funkcionerska kampanja i njeno medijsko praćenje- sažetak**

Transparentnost Srbija

Beograd, jun 2024.

Glavni nalazi i specifičnosti kampanje

Kampanju za lokalne izbore (u 90 od ukupno 170 opština, gradova i gradskih opština – 15 gradova, 52 opštine i 23 gradske opštine) održane 2. juna 2024. godine obeležila je potpuna dominacija Srpske napredne stranke i Aleksandra Vučića, koji je bio nosilac svih lista stranaka okupljenih oko SNS.

Lokalno i globalno

Tokom kampanje u medijima je nametnut diskurs da lokalne teme nisu bitne jer je Srbija ugrožena. Kao pretnje Srbiji (i Srbima) predstavljani su, u prvom redu, rezolucija UN kojom je uspostavljen Međunarodni dan sećanja na genocid u Srebrenici, a u manjoj meri pretnje sa Kosova, odnosno Srbima na Kosovu. Kampanja da „Srbi nisu genocidni“, koju je personifikovao i predvodio Aleksandar Vučić zasenila je tokom većeg dela izborne kampanje, kampanju za lokalne izbore. Zapravo postala je osnov te kampanje jer su, čak i lokalni funkcioneri iz vladajućih partija, neretko neformalni kandidati za mesta gradonačelnika ili predsednika opština, insistirali da je pitanje odbrane Srba i Srbije (pa čak i ostatka „slobodnog sveta“, a što je u portfoliju Aleksandra Vučića, zbog čega je na naslovnici jednog tabloida predstavljen kao „lider slobodnog sveta“) važnije od „borbe za lokalne fotelje“, za šta je optuživana opozicija.

Stvorena je slika da se na lokalnim izborima glasa za Aleksandra Vučića kako bi se sačuvala Srbija. Čak je predsednik Privremenog organa u Beogradu, bivši gradonačelnik, insistirao da je zbog toga važno da na čelu Beograda bude „srpski gradonačelnik“.

Pored odbrane „nacionalnog“, dosta prostora su funkcioneri sa republičkog nivoa posvetili projektu „EXPO 2027“, najavljujući niz investicija, odnosno projekata, te se na kraju moglo čuti da će sve što se ubuduće bude radilo i gradilo biti u okviru tog projekta¹.

Na taj način je Vučić dominirao u medijima (delu koji ne obuhvata predstavljanje stranačkih aktivnosti i plaćeno oglašavanje) sa veoma malo klasičnih promotivnih aktivnosti (registrovali smo tri od 7. do 30. maja).

Funkcionerska kampanja

Vučić je imao malo promotivnih, ali veliki broj ostalih aktivnosti (sastanci, saopštenja, objave na društvenim mrežama koje su promptno prenosili svi mediji) koje su imale promotivni karakter.

To, međutim, ne znači da nije bilo klasične funkcionerske kampanje i promotivnih aktivnosti – obilazaka gradilišta, javnih ustanova, potpisivanja memoranduma, podele ključeva, ugovora, poklona.

Ukupno je na posmatranom uzorku (34 funkcionera - 15 republičkih, 3 gradonačelnika, 18 predsednika gradskih opština Beograda i Niša) u periodu od 7. do 30. maja (posle formiranja Vlade do početka izborne tišine) broj promotivnih aktivnosti uvećan 3,1 puta (211%) u odnosu na isti period pre 12 meseci, kada nije bila kampanja (od 9. maja do 1. juna 2023. godine²)

Od republičkih funkcionera, veliki broj promotivnih aktivnosti imali su Miloš Vučević (16, od toga 11 u poslednjoj sedmici), Gora Vesić (17), Dubravka Đedović (14), Ivica Dačić i Nikola Selaković (po 11).

¹ <https://biznis.kurir.rs/info-biz/4392664/predsednik-vucic-o-expo-2027-da-buducim-generacijama-ostavimo-bolju-ekonomiju-nego-danas>

² Za Slavicu Đukić Dejanović koja je postala ministarka u julu 2023. godine, ako uporedni posmatran je period od 9. septembra do 2. oktobra 2023.)

Pojedini lokalni su imali i više promotivnih – Aleksandar Šapić (20), gradonačelnik Novog Sada Milan Đurić 22, a gradonačelnica Niša Dragana Sotirovski, iako nije na listi i izvesno je da neće ostati na toj funkciji, 14.

SNS nije zvanično promovisala bilo koga kao kandidata za najvišu lokalnu funkciju, pa su vesti sa sajta grada Beograda, gde se izveštavalo o mnogobrojnim aktivnostima predsednika Privremenog organa, na sajtu SNS prenošene bez izmena u Šapićevoj funkciji. U decembru 2023. SNS ga je predstavljala kao kandidata SNS za gradonačelnika, pa su aktivnosti koje su najavljene kao funkcionerske i kojima je na taj način izveštavano na sajtu Beograda, na sajtu SNS bile stranačke. Ovog puta sajt SNS je prenosio aktivnosti javnog funkcionera.

Među predsednicima gradskih opština, najaktivniji je bio Miloš Stanojević (Obrenovac) sa 29 promotivnih aktivnosti u 24 dana. U oštroj borbi drugo mesto je osvojio predsednik opštine Novi Beograd Bojan Bovan sa 20 promotivnih aktivnosti, jednom više od predsednika opštine Lazarevac Bojana Stevića.

Pojedinačno su najveći rast broja promotivnih aktivnosti, u odnosu na referentni neizborni period istog trajanja, imali Bratislav Gašić 600%, Siniša Mali 500%, Ivica Dačić 450%, i Dubravka Đedović 367% od republičkih, a Bojan Bovan 1900%, Bratislav Vučković (Palilula Niš) 650%, Bojan Stević 533% i Miroslav Milutinović (Crveni Krst) 450% od lokalnih.

U monitoringu nije zabeležena niti jedna promotivna (ukupno samo jedna, učešće na manifestaciji) aktivnosti svojevremeno najglasnijeg i najaktivnijeg funkcionera, Aleksandra Vulina.

Izborna tišina

I tokom izborne tišine funkcioneri su bili aktivni. Pored nekolicine sastanaka, koje verovatno nije bilo moguće organizovati u drugom periodu, registrovan je i niz klasičnih promotivnih aktivnosti čiji je jedini cilj bio osvajanje dodatnog medijskog prostora.

Ivica Dačić imao je tri takve aktivnosti, po jednu svakog dana izborne tišine, uključujući i taktičko-tehnički zbor policijskih uprava i jedinica Ministarstva unutrašnjih poslova na Kalemegdanu na dan održavanja izbora, Bratislav Gašić imao je dve promotivne, a ministarka Milica Đurđević je tokom izborne tišine uručivala rešenja o jednokratnoj pomoći i vaučere za nabavku lekova i rehabilitaciju u banjama obolelima od retkih bolesti i njihovim porodicama.

Od lokalnih, izdvajaju se Miloš Stanojević sa pet i Dragana Sotirovski sa četiri promotivne aktivnosti tokom izborne tišine.

	Broj aktivnosti tokom 24 dana bez kampanje u 2023		Broj aktivnosti tokom 24 dana kampanje 2024		Rast broja promotivnih aktivnosti u odnosu na 2023	Rast broja ukupnih aktivnosti u odnosu na 2023
	*promotivne	ukupno	*promotivne	ukupno		
Aleksandar Vučić	4	34	3	36	-25%	6%
Ana Brnabić	5	23	4	23	-20%	0%
Ivica Dačić	2	30	11	32	450%	7%
Miloš Vučević	6	17	16	46	167%	171%
Aleksandar Vulin	0	0	0	1	#DIV/0!	#DIV/0!
Siniša Mali	1	6	6	12	500%	100%
Irena Vujović	2	3	9	12	350%	300%
Aleksandar Martinović	10	14	7	14	-30%	0%
Goran Vesić	6	15	17	28	183%	87%
Dubravka Đedović	3	15	14	26	367%	73%
Tomislav Momirović	3	11	8	15	167%	36%
Maja Popović	0	5	3	10	NA	100%
Bratislav Gašić	1	3	7	10	600%	233%
Slavica Đukić Dejanović	6	11	6	12	0%	9%
Nikola Selaković	0	8	11	20	NA	150%
Aleksandar Šapić	5	15	20	29	300%	93%
Gavrilo Kovačević	0	0	1	2	NA	NA
Srđan Kolarić	0	1	9	11	NA	1000%
Miroslav Ivanović	4	4	2	2	-50%	-50%
Milan Nedeljković	0	0	5	6	NA	NA
Miloš Stanojević	13	14	29	31	123%	121%
Radoslav Marjanović	1	1	4	13	300%	1200%
Miloš Vidović	0	0	3	3	NA	NA
Bojan Bovan	1	1	20	24	1900%	2300%
Stevan Šuša	5	10	4	4	-20%	-60%
Bojan Stević	3	3	19	20	533%	567%
Miloš Simić	0	0	8	9	NA	NA
Ivana Tomić Ilić	1	1	2	2	100%	100%
Živorad Milosavljević	3	4	8	13	167%	225%
Dragana Sotirovski	7	12	14	22	100%	83%
Nebojša Kocić	1	3	3	5	200%	67%
Nataša Stanković	3	6	5	8	67%	33%
Bratislav Vučković	2	5	15	19	650%	280%
Miroslav Milutinović	2	4	11	14	450%	250%
Dušan Živković	0	0	1	1	NA	NA
Milan Đurić	5	11	22	30	340%	173%
	105	290	327	565	211%	95%

* 1 - Promotivne aktivnosti (posete firmama, školama, bolnicama, sudovima, otvaranje fabrika, gradilišta, sajnova, potpisivanja ugovora i memoranduma o izgradnji i ulaganju, stipendiranju, predstavljanje planova izgradnje, uručenje stipendija, pomoći i poklona, razgovor sa građanima, radnicima, prijem donacija, podela donacija)

Ljudi sa raznim svojstvima - TV gostovanja i stranački mitinzi

Medijska dominacija Aleksandra Vučića ostvarena je i bez stranačkih mitinga i jutarnjih i večernjih gostovanja u studijima TV stanica sa nacionalnom pokrivenošću. Što ne znači da ovog potonjeg nije bilo i da dodatno nije pojačalo „samo Vučić“ efekat kod birača.

Posebno je važno da je on, kao i većina drugih javnih i stranačkih funkcionera koji su se pojavljivali sa njim, najavljivan kao javni funkcioner.

Na stranačkim mitinzima redovno je predstavljan kao predsednik Srbije, a govorio je o državnim (rezolucija, Kosovo, investicije), nešto manje o lokalnim temama (obećavao lokalne investicija, rešavanje problema), ali i o stranačkim, hvaleći svoju partiju i listu i kritikujući ili omalovažavajući opoziciju.

Slično je bilo i sa gostovanjima u TV emisijama, bilo da je reč o intervjuima sa Vučićem, predstavljenim kao „predsednik Srbije“, bilo da je reč o programima za koje nije bilo moguće utvrditi tačan karakter.

U takvim emisijama su Vučić, ali i drugi funkcioneri, iznosili informacije do kojih su došli na javnoj funkciji, a koje nisu bile dostupne javnosti. Tako su praktično sticali pogodnosti za svoj politički subjekt, direktno kršeći Zakon o sprečavanju korupcije, što Agencija za sprečavanje korupcije, međutim, nije sakcionisala.

Naslovne stranice

Vučić i stranački i državni funkcioneri iz SNS i partija koje su nastupale na izborima zajedno sa SNS, suvereno su vladali i naslovnim stranicama dnevnih listova. Posmatrano je 13 dnevnih listova (deset beogradskih, među njima i Sportski žurnal), novosadski Dnevnik, niške Narodne novine i Vesti koje izlaze u Frankfurtu), izdanja od 7. maja do 2. juna (27 dana).

Vučić se na naslovnim stranicama pojavio 169 puta. Od toga 89% u pozitivnom tonu.

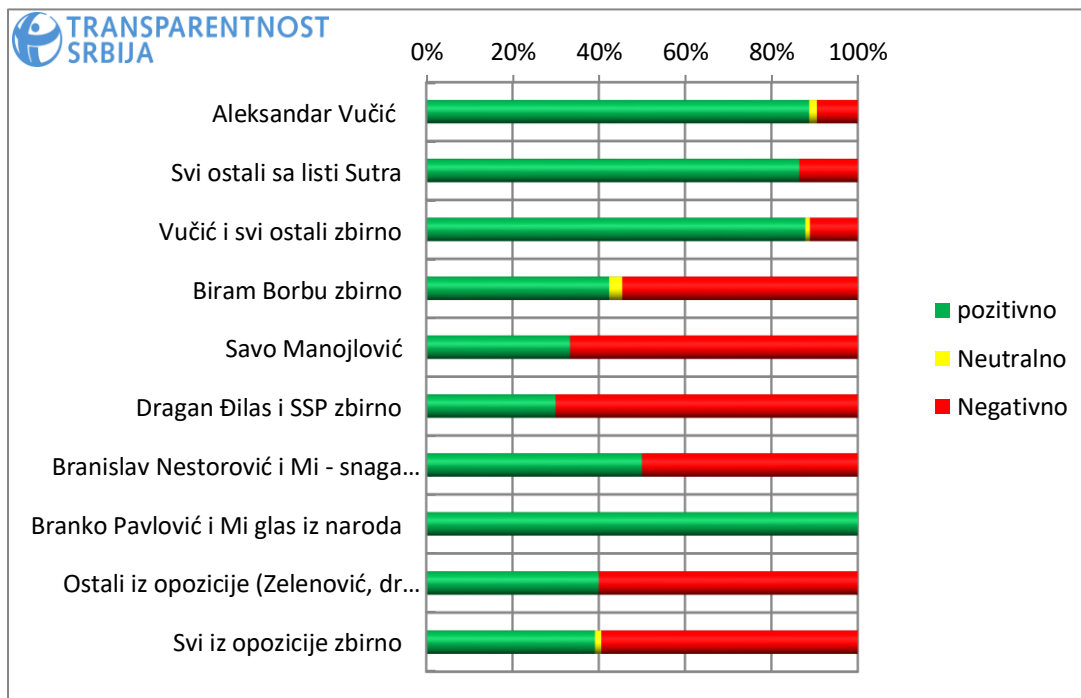
Drugi, pojedinačno, po broju pojavljivanja je Savo Manojlović, sa 18, od toga dve trećine u negativnom tonu.

Posmatrano zbirno, Vučić i lista SNS-a imali su 280 pojavljivanja (88% u pozitivnom kontekstu), od toga 107 puta kao glavna tema. Svi opozicionari zajedno imali su 69 pojavljivanja, od toga 60% u negativnom tonu.

Vučić se pojavljivao na naslovnim stranicama i tokom izborne tišine, pa je u Novostima na dan izbora osvanula njegova fotografija sa Orbanom, kao najava teksta da su stigla oklopna vozila „Orbanov poklon srpskoj vojsci“. Danas je 1. juna imao karikaturu sa Vučićem i „mrtvim glasačima“, a 31. maja se pojavio na naslovnim stranicama dva tabloida.

Alo je uz fotografiju Vučića sa patrijarhom i Dodikom upozorio da je „Jedinstvo uslov za opstanak Srba“ i najavio tekst „Šta donosi veliki sabor 8. juna“.

Posebno je bila upečatljiva naslovna stranica Srpskog telegrafa 31. maja, gde je preko cele stranice, uz fotografiju predsednika Srbije i nosioca svih izbornih lista SNS koalicije, objavljeno da je stigla „Jeziva pretnja sa tajkunske televizije“ – „Streljati Vučića kao Čaušeskua!“.

TRANSPARENTNOST SRBIJA		Monitoring naslovnih stranica za period 7.maj - 2. jun Daily newspapers' front pages monitoring May 7th - June 2nd								Procenat od ukupnog pojavljivanja Total's percentage		
		Ukupno na naslovnim Front pages apperance total				Od toga kao glavna tema Major story				+	0	-
tone: positive/neutral/negative	+	0	-		+	0	-		+	0	-	
Aleksandar Vučić	150	3	16	169	76	0	7	83	88.8%	1.8%	9.5%	
Svi ostali sa listi Sutra	96	0	15	111	31	0	5	36	86.5%	0.0%	13.5%	
<i>Vučić i svi ostali zbirno</i>	246	3	31	280	107	0	12	119	87.9%	1.1%	11.1%	
Biram Borbu zbirno	14	1	18	33	2	0	1	3	42.4%	3.0%	54.5%	
Savo Manojlović	6	0	12	18	2	0	2	4	33.3%	0.0%	66.7%	
Dragan Đilas i SSP zbirno	3	0	7	10	0	0	2	2	30.0%	0.0%	70.0%	
Branislav Nestorović i Mi - snaga naroda	1	0	1	2	0	0	0	0	50.0%	0.0%	50.0%	
Branko Pavlović i Mi glas iz naroda	1	0	0	1	0	0	0	0	100.0%	0.0%	0.0%	
Ostali iz opozicije (Zelenović, dr Milić, Gajić, Miloš Jovanović, Ronin)	2	0	3	5	0	0	0	0	40.0%	0.0%	60.0%	
<i>Svi iz opozicije zbirno</i>	27	1	41	69	4	0	3	7	39.1%	1.4%	59.4%	